

Tvegati?

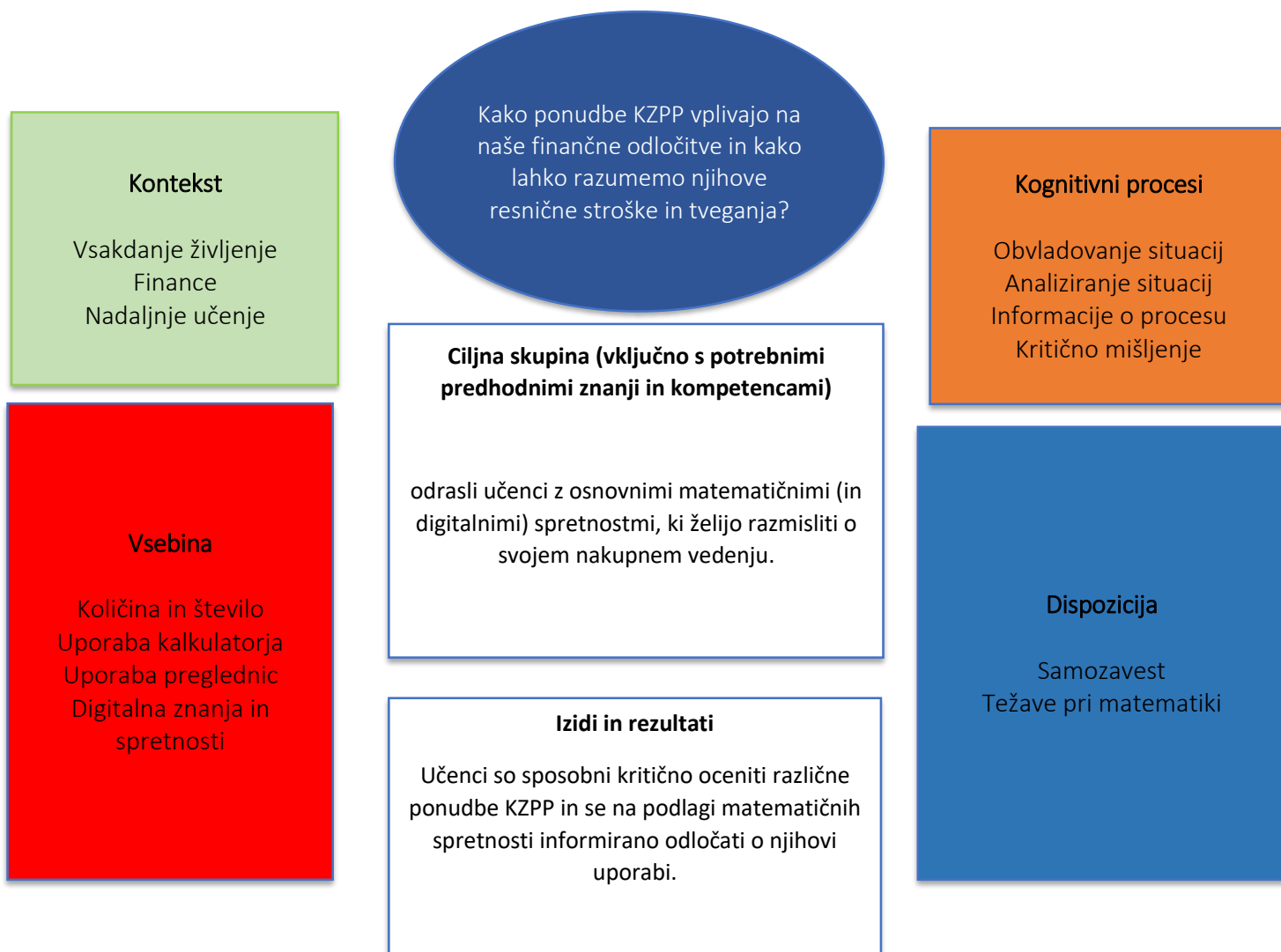
Kupi zdaj - plačaj pozneje (KZPP)

V vsakdanjem življenju se vse pogosteje srečujemo s ponodbami, kot je "Kupi zdaj, plačaj pozneje" (KZPP). Ta možnost plačila omogoča, da izdelke prejmeš takoj, plačilo pa prestaviš na kasnejši čas.

Čeprav se na prvi pogled zdi taka možnost privlačna, se v ozadju skrivajo pomembna tveganja, kot so neobvladljiv dolg, visoke zamudne obresti in poslabšanje osebne finančne položaja.

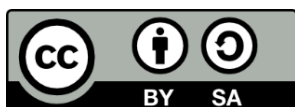
Namen tega zaporedja lekcij je spodbuditi kritično mišljenje o takšnih ponodbah in učencem predstaviti matematične vidike, ki se skrivajo za privlačnimi oglasnimi sporočili. Tako bodo bolje pripravljeni prepoznati pasti in sprejemati premišljene odločitve.

Pregled "Kupi zdaj - plačaj pozneje"

Glavne informacije

Vsebina	Količina in število: seštevanje in odštevanje, tudi z velikim številom Uporaba kalkulatorja (za preverjanje rezultatov) uporaba digitalnih spretnosti (preglednice ali spletna orodja za spremljanje stroškov).
Ciljna skupina	odrasli učenci z osnovnimi matematičnimi (in digitalnimi) spretnostmi, ki so pripravljene razmisliti o svojem nakupnem vedenju.
Učna namera	Kakšen je namen odraslih, da se soočijo s tem problemom? <ul style="list-style-type: none"> • Matematična pismenost za osebne namene.
Trajanje	Približno 3 učne ure
Material in gradivo	<ul style="list-style-type: none"> • Videoposnetki in novinarski članki o načinu KZPP (za primere glej Dodatek 1) • Situacije in scenariji za analizo stroškov (za primere glej Dodatek 2) • Gradivo o prednostih in slabostih načinov plačila (glej Dodatek 3) • Računalnik, internet, projektor
Velikost skupine	Do 10 učencev
Opis problema	<p>Pri nakupovanju, še posebej na spletu, imate možnost izbire med takojšnjim plačilom in opcijo KZPP (»Kupi zdaj, plačaj pozneje«). Ta možnost se zdi privlačna, saj omogoča, da izdelek uporabite takoj, brez takojšnjega plačila.</p> <p>Vendar pa se pogosto zgodijo, da skriti stroški, povezana tveganja in dolgoročni vpliv na vaše finančno stanje ostanejo spregledani ali delujejo podzavestno. Pomembno je, da pri takšni izbiri dobro premislimo o vseh posledicah in sprejemamo odgovorne finančne odločitve.</p>
Delovna vprašanja	<ul style="list-style-type: none"> • Kaj pomeni KZPP in kakšne so iz tega izhajajoče finančne obveznosti? • Kako različne obrestne mere in pogoji vplivajo na skupne stroške ponudbe KZPP? • Kako lahko prepoznam in ocenim morebitna tveganja in skrite stroške? • Kako lahko dobim pregled nad svojim finančnim stanjem? • Katera ključna vprašanja si je treba zastaviti, preden uporabimo ponudbo KZPP, da bi lahko sprejeli utemeljeno odločitev?

Učni izidi in rezultati	Učenci znajo kritično oceniti različne ponudbe KZPP. Učenci se na podlagi matematičnih spretnosti preišljeno odločajo o njihovi uporabi.
-------------------------	---

Delovni načrt

Trajanje (min)	Opis vsebine/aktivnosti	Material	Metodične in didaktične informacije ¹
20 minut	<p>Aktivacija: Razprava v skupini</p> <p>Učitelj med učenci sproži razpravo o nakupovalnem vedenju in rutini:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ali (pogosto) nakupujete prek spleta? • Ali poznate način plačila "Kupi zdaj, plačaj pozneje"? Kako deluje? • Ali osebno uporabljate možnosti KZPP? V katerih primerih? Zakaj (ne)? • ... 		<p>Postavljanje vprašanj</p> <p>Kognitivna aktivacija</p>
30 minut	<p>Dejavnost: Raziskovanje</p> <p>Razumevanje prednosti in tveganj različnih plačilnih rešitev je ključnega pomena za razvoj finančne pismenosti. Ena izmed vedno bolj priljubljenih možnosti je »Kupi zdaj, plačaj pozneje« (KZPP), še posebej v kontekstu spletnega nakupovanja.</p> <p>Učenci v sodelovanju z učiteljem raziskujejo, kako ta metoda deluje, katere so njene prednosti za potrošnike ter kakšne so ključne pasti, povezane s kaznimi in upravljanjem dolga.</p> <p>Pri raziskovalni dejavnosti lahko uporabijo različna gradiva in metode, kot so videoposnetki, novinarski članki, izkušnje v obliki poročil ali statistični podatki, ki jim bodo pomagali pridobiti celovit vpogled v tematiko.</p>	<p>→ glejte Dodatek 1 za primere in navdih</p>	<p>Določanje ciljev</p> <p>Metakognitivne strategije</p>

¹ Za opis in razlago visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

30 minut	<p>Dejavnost: Analiza</p> <p>Učenci se v majhnih skupinah posvetijo analizi različnih situacij ali scenarijev, da bi prepoznali razlike med plačilnimi možnostmi in ocenili morebitna tveganja, ki jih prinašajo.</p> <p>Svoje ugotovitve nato predstavijo in o njih razpravljajo na plenarnem zasedanju, kar spodbuja izmenjavo mnenj, razumevanje različnih pogledov in poglobljeno razpravo.</p>	→ glejte Dodatek 2 za primere in navdih.	<p>Praktično učenje</p> <p>Sodelovalno učenje</p>
30 minut	<p>Dejavnost: Analiza prednosti in slabosti</p> <p>Učenci v paru raziskujejo prednosti in slabosti različnih plačilnih možnosti ter jih sistematično opredelijo.</p> <p>Svoje ugotovitve nato delijo v plenumu, kjer je po potrebi omogočena tudi razprava, ki spodbuja poglobljeno razumevanje in izmenjavo mnenj.</p>	Gradivo → glej Dodatek 3	<p>Praktično učenje</p> <p>Sodelovalno učenje</p>
30 minut	<p>Prenos</p> <p>Razumevanje tveganj, povezanih s storitvami "Kupi zdaj, plačaj pozneje" (KZPP), je ključno za sprejemanje premišljenih finančnih odločitev in preprečevanje morebitnih finančnih težav.</p> <p>Da bi učencem pomagali razmisliti o njihovih nakupnih navadah in povezali vsebino učne ure z njihovimi osebnimi situacijami, lahko učitelj uporabi naslednja vprašanja za pregled in razmislek:</p> <ol style="list-style-type: none"> Naštejte vsaj tri prednosti uporabe KZPP pri spletnem nakupovanju. Opišite vsaj tri morebitna tveganja ali slabosti, povezane s KZPP. Premislite, kako lahko te prednosti in slabosti vplivajo na vaš osebni finančni položaj. <p>Ta vprašanja učencem omogočajo, da kritično ocenijo vpliv svojih odločitev na dolgoročne finančne cilje.</p>		<p>Povratne informacije</p> <p>Metakognitivne strategije</p> <p>Refleksija</p>

Predlogi za učitelja/uporabnika

Tukaj predstavljeni primer je treba obravnavati kot zgledno in navdihujoče gradivo, ki predstavlja smernice z veliko možnostmi prilagajanja teh predlogov določeni skupini učencev ali posameznemu učencu z njegovimi zelo osebnimi zahtevami.

Primer (Kupi zdaj - plačaj pozneje) bi lahko konkretno prilagodili na naslednje načine:

- **Trajanje:** Trajanje tega primera je lahko zelo različno, odvisno od zanimanja in izkušenj učencev. V fazi aktivacije je morda treba pojasniti več pojmov.
- **Individualizacija:** Učitelji in vodje usposabljanja lahko glede na predhodne spretnosti učencev potrebujejo različna gradiva za različne podskupine učencev, kot je na primer predstavljeno v Dodatku 2. Morda bo treba nekatere učence tudi voditi skozi fazo aktivacije, medtem ko so drugi učenci morda zelo dobro seznanjeni s temi situacijami in vprašanji.
- **Upoštewane dispozicije:** Pogovori o denarju in nakupovalnem vedenju so občutljiva zadeva. Zato je tudi to temo mogoče obravnavati le z izmišljenimi primeri. Učenci lahko to, kar so se naučili, sami prenesejo izven učilnice.

Naše izobraževalne aktivnosti so namenjene temu, da se matematične spretnosti ne le naučijo na pamet, ampak da jih učenci najprej vadijo in funkcionalno uporabljajo v vsakdanjem življenju in/ali poklicnih situacijah. Zato je priporočljivo, da HITS² (Učne strategije višjega reda) izvajamo čim bolj in pogosto:

- ... delo s konkretnim in avtentičnim gradivom, ki ga učenci prepoznajo v vsakdanjih življenjskih situacijah. Kar zadeva naš primer, se bo srečal s svetom in stvarnostjo učencev.
- ... učencem postavljajte vprašanja in jim dovolite, da jih postavljajo sami. Ključnega pomena je lahko razprava o temah, kontekstih in številkah, povezanih s številkami. Kot je bilo že omenjeno zgoraj, je lahko razprava o nakupovalnem vedenju in možnih učinkih na osebno finančno stanje za nekatere učence neprijetna. Pogovor o tej temi zahteva skrben premislek in občutljivost.
- ... razmislite o možnih načinih prenosa: Učenci razmišljajo o svojem nakupovalnem vedenju in finančnem položaju. Bolje se zavedajo morebitnih finančnih težav in jih morda lahko rešijo.

² Za opis in razlago visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

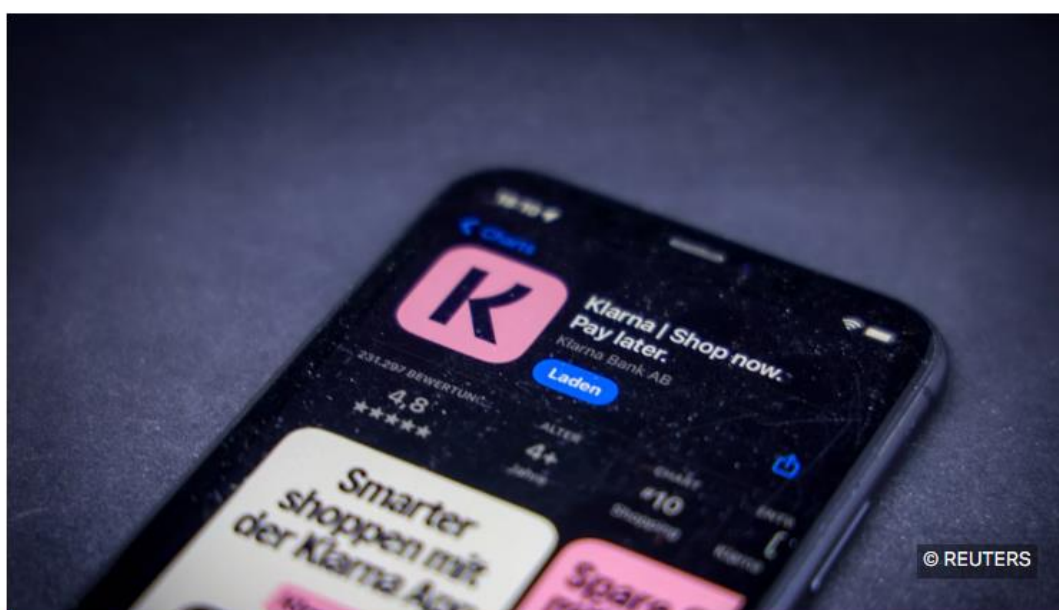
Dodatek 1

Morebitno gradivo, ki učencem pomaga raziskati koncept KZPP in morebitna tveganja

Jetzt kaufen, später bezahlen

Ratenzahlungs-Apps Klarna und Riverty endlich für Minderjährige gesperrt

Von Ruben Koops · Juni 20, 2024 · Aktualisiert: 20. Juni 2024

RTL Nachrichten

Ratenzahlungs-Apps wie Klarna und Riverty sperren für Minderjährige, indem sie das Alter der Kunden überprüfen. Das haben die Zahlungsdienste dem scheidenden Finanzminister Steven van Weyenberg versprochen. Bisher wurde die Altersgrenze von 18 Jahren nicht richtig durchgesetzt, so dass Minderjährige bei den Bezahl-Apps freie Hand hatten.

<https://www.rtl.nl/nieuws/artikel/5456423/eindelijk-leeftijdslot-voor-afbetaaldiensten-klarna-en-riverty> [23.08.2024]

To delo je licencirano pod CC BY-SA 4.0. Če si želite ogledati kopijo te licence, obiščite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/>

Video na YouTubeu: <https://www.youtube.com/watch?v=88yO5R7kP00> [23.08.2024]

Buy now, pay later: Darauf muss man bei Klarna und Co. achten | Zooml

ZDFheute Nachrichten
1,29 Mio. Abonnenten

736
Teilen
Speichern

50.172 Aufrufe vor 2 Jahren #zooml #buynowpaylater #zdf
Hohe Schulden durch Online-Shopping? Keine Seltenheit, aber seit Neuestem spricht man darüber auch öffentlich: Unter dem Hashtag #klarnaschulden teilen junge Menschen auf TikTok ihre Konsumschulden. Und die sind meistens ziemlich hoch. Shoppen, obwohl man gerade vielleicht kein Geld dafür hat, das ist online kein Problem: Ein Fingertippen, gekauft und gezahlt wird dann später. „Buy now, pay later“ nennt man diese Bezahlmethode, die Unternehmen wie Klarna, PayPal, afterpay und Co. anbieten. ...mehr

Video na YouTubeu: <https://www.youtube.com/watch?v=2EuM68V9YbA> [23.08.2024]

Buy Now, Pay Later: Wie gefährlich sind Klarna & co.?

Finanzfluss
1,34 Mio. Abonnenten

5474
Teilen
Speichern

Klarna's Instagram influencer ads got banned after 'irresponsibly' suggesting the buy now pay later service cheers people up

UK watchdog bans Klarna Covid shopping advert

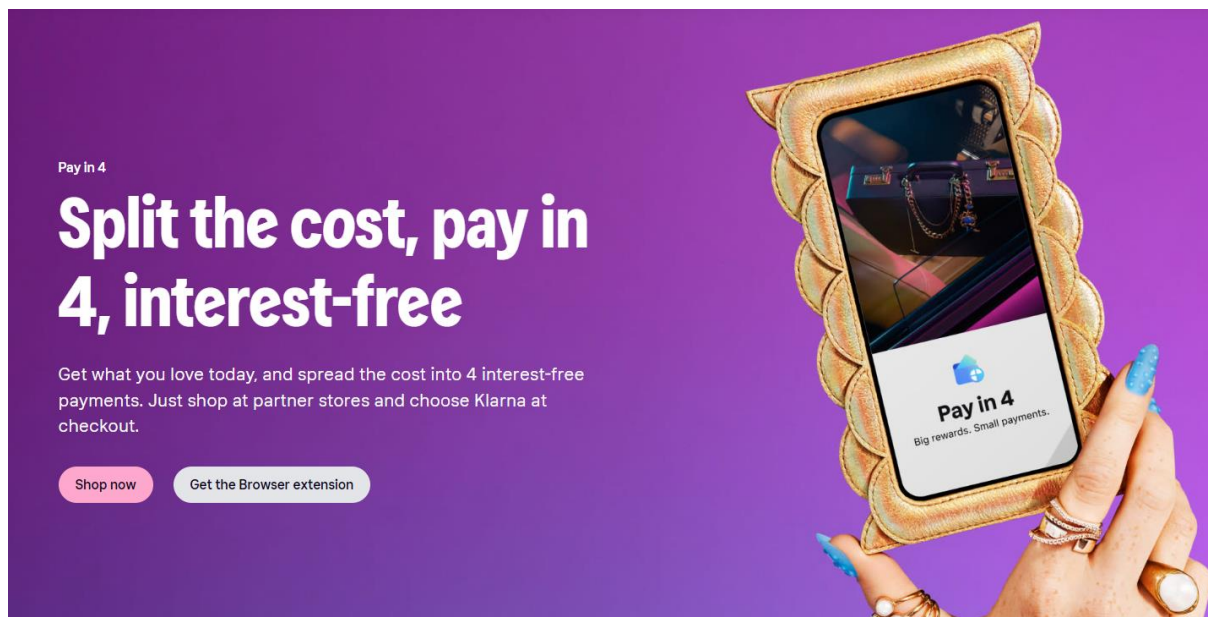
Instagram campaign deemed 'irresponsible' for urging people to cheer themselves up via 'buy now, pay later' service

An 'irresponsible' Klarna Instagram campaign has been condemned - here's what happened

To delo je licencirano pod CC BY-SA 4.0. Če si želite ogledati kopijo te licence, obiščite <https://creativecommons.org/licenses/by->

Preverite različne možnosti neposredno na domači strani Klarna (<https://www.klarna.com>) in si na primer oglejte:

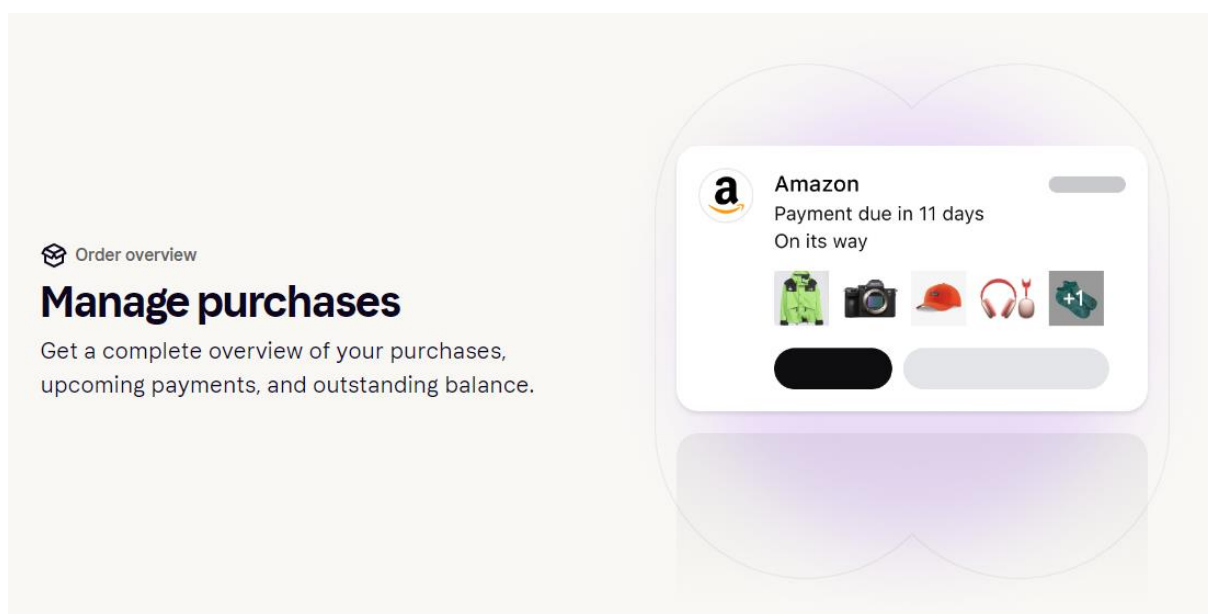
Pay In 4

Split the cost, pay in 4, interest-free

Get what you love today, and spread the cost into 4 interest-free payments. Just shop at partner stores and choose Klarna at checkout.

Shop now Get the Browser extension

The advertisement features a hand holding a smartphone with a gold braided case. The phone screen displays the Klarna 'Pay in 4' logo and the text 'Big rewards. Small payments.' The background is a solid purple color.

Order overview

Manage purchases

Get a complete overview of your purchases, upcoming payments, and outstanding balance.

Amazon
Payment due in 11 days
On its way

The interface shows a list of items: a green jacket, a camera, a red hard hat, headphones, and a green box with a '+1' icon. Below the items are two buttons: a black one and a grey one.

Flexible payments with Klarna

Choose how you pay every time you shop. Flex your payments at over 20,000 partner stores.

Get \$10 off your first purchase

Login to pay

T&Cs apply.

Zahlungsmethode auswählen

- Kreditkarte / Debitkarte
Sofortige Kartenzahlung
- Sofort
Schneller Banktransfer
- Ratenkauf
Bezahlung in Raten
- Giropay
Bezahlen über Online-Banking
- Rechnung
Rechnung per Mail, Bezahlung später
- PayPal
Sofort oder später bezahlen

 Weiter zur Kasse

Dodatek 2

Oglejte si naslednji primer.

Kakšne so vaše misli o tej mizi?

Nakupi	P 1	P 2	P 3	P 4	P 5
Oblačila € 150	€ 37.50	€ 37.50	€ 37.50	€ 37.50	
Čevlji € 120		€ 30.00	€ 30.00	€ 30.00	€ 30.00
Posteljne rjuhe, odeja in brisače 250 €			€ 62.50	€ 62.50	€ 62.50
Storitve za avtomobile € 450				€ 112.50	€ 112.50
Oblačila € 100				€ 25.00	€ 25.00
Izračunajte € 650					€ 162.50
Štirinajstdnevna odplačila	€ 37.50	€ 67.50	€ 130.00	€ 267.50	€ 392.50

V skupini razpravljajte o naslednjih vprašanjih in poskusite poiskati odgovor nanje.

Katerega od naslednjih dejstev NE smete opraviti pred nakupom pogodbenega mobilnega telefona?

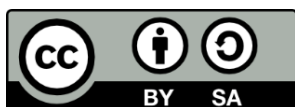
- Preberite pogoje in določila
- preverite, ali načrt ustreza vašim mesečnim potrebam po klicih, sporočilih in podatkih.
- prezreti informacije o stroških, če prekoračite omejitev za klice, sporočila in podatke.
- primerjavo načrta z drugimi ponudniki, da preverite, ali ste dobili najboljšo ponudbo.

Za božič želite kupiti posebno darilo za svoje tri prijatelje. Katera od naslednjih ponudb ponuja najcenejšo možnost za nakup treh daril?

- po 74 € - brez druge posebne ponudbe.
- 90 € za kos - plačajte dva, tretjega dobite brezplačno
- Po 95 € - do nedelje 20% popust na označene cene
- Po 86 € - kupite enega, dobite enega po polovični ceni

Katera od naslednjih družb ponuja najcenejšo ceno pločevinke brezalkoholne pijače?

- 24 pločevink za 15,90 €
- 10 pločevink za 6,95 €
- 30 pločevink za 19,90 €
- 1 pločevinka za 2,80 €

Dodatek 3

Gradivo (Vir: <https://files.moneysmart.gov.au/media/lnqgvfar/different-ways-to-pay-lesson-plan.pdf>)

Different ways to pay

Discovery exercises

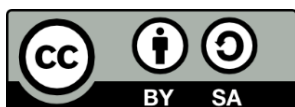
Do I know my payment options?

Exercise 1

Below is a list of advantages associated with different payment options. Write which one of these payment types (credit card, debit card, personal loan, cash, interest-free deal, buy now pay later, bank's mobile app) best matches each advantage.

Credit card	Debit card	Personal loan	Cash	Interest-free deal	Buy now pay later	Bank's mobile app
-------------	------------	---------------	------	--------------------	-------------------	-------------------

Advantage	Payment type
I can receive the product quickly. Instead of paying the full amount upfront, I can make regular payments to pay it off over a few weeks.	
I have instant access to funds up to a fixed limit. This is arranged through a contract with a lender like a bank. This payment option can be used to make purchases online and face-to-face.	
I can take my purchased item(s) home and not pay any interest by paying back what I spent within the interest-free period.	
I use my own money, so I don't pay any interest. It links to my bank account, and I can use it to make both online and face-to-face transactions.	
I still get to use the item immediately, but the money I use isn't mine. I sign a contract with a lender to pay back the money. The interest I pay will depend on how much I borrow and how long it takes me to pay back the loan.	
I use my own money, and as soon as I make a purchase it is clear what I have left in my account. This makes it easy to keep track of how much I have spent. I can use it in most face-to-face transactions.	
I don't have to carry around cash or cards.	

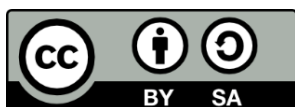

Exercise 2

Below is a list of disadvantages associated with different payment options. Write which one of these payment types (credit card, debit card, personal loan, cash, interest-free deal, buy now pay later, bank's mobile app) best matches each disadvantage.

- Credit card
 Debit card
 Personal loan
 Cash
 Interest-free deal
 Buy now pay later
 Bank's mobile app

Disadvantage	Payment type
If I don't have enough money in my account I can't purchase the item, especially when buying things online.	
It can be used to pay for bigger purchases, but it takes time to apply and get approved each time.	
Useless if my phone runs out of battery.	
I could pay almost 30% interest if I don't pay the full amount within the interest-free period.	
It is untraceable, so if I lose the receipt, I have no proof of payment. I cannot use it to shop online.	
I pay a penalty fee if I don't make all repayments on time.	
Interest rates are high so if I only make the minimum repayment, it will take years to pay off my purchases.	

This material was produced in the Erasmusplus project **Numeracy in Practice**, project number 2021-1-NL01-KA220-ADU-000 026 292. In this project, 11 partners in 11 countries worked together in designing, evaluating and improving the materials. All materials can be found on the website (www.cenf.eu).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Asturia vzw

D!SORA

